

Preek over Psalm 144 (Oudjaarsavond)¹

Ds R. D. Anderson (laatst aangepast 18 januari 2013)

Votum en zegengroet

Zingen Ps. 27: 3, 4

Gebed

De tekst voor de preek van vanavond komt uit Ps.144: Een gebed tot de Here. De Psalm begint met een lofprijzing. Het eigenlijke gebed vind je eigenlijk in het midden van de Psalm, vanaf vs 3 & 4. Het eindigt met een aanmoediging in de richting van de gemeente.

Lezen: Psalm 144

Zingen Ps. 84:1, 2

Preek

Gemeente van onze Here Jezus, broeders en zusters.

Oudejaarsavond 20... wat doen we ermee? We blikken terug op het afgelopen jaar. Wat vliegt de tijd. De eeuwwisseling van 2000 lijkt wel gisteren en nu zijn we al weer jaar verder.

Als je terugkijkt op het afgelopen jaar in het algemeen noem ik één zaak van de vele dingen die je kunt noemen, één ding die niet lijkt weg te gaan. Het komt steeds terug in de kranten en de media: De voortgaande meldingen van misbruik, seksueel misbruik van o.a. kinderen. Daarin zien we de tekenen van de maatschappij, de seksualisering daarvan. Daarin blijkt duidelijk dat onze maatschappij zich al steeds meer losweekt van de pijlers van Gods Woord, van zijn geboden. Je ziet een toenemende invloed van de duivel. Dan zie je het belang ervan dat we met elkaar als lichaam van Christus bij elkaar blijven. Dat we elkaar tot steun zijn om krachtig tegen de duivel en voor de Here op te treden, de geweldige zegeningen van Hem te laten horen en uitdragen.

Maar als we terugblikken op deze oudejaarsavond is het mijns inziens veel belangrijker dat we als gemeente terugblikken op de weg waarop de Here ons geleid heeft in het afgelopen jaar. Als we stilstaan bij verschillende gemeenteleden, dan kunnen we wel zeggen dat het voor velen een moeilijk jaar was. xx en zijn familie hebben geworsteld met zijn ziekte. Br yy is ons voorgegaan naar onze Hemelse Woning en zr yy ervaart het grote gemis van hem. Ook onze andere broeders en zusters, die hun geliefden al langer missen, hebben moeite daarmee. Alsof het gisteren gebeurt is. Het is ook een jaar van moeilijkheden en van worstelingen van verschillende gemeenteleden met betrekking tot hun gezondheid. En ook als gemeente samen, hebben we moeilijke dingen meegemaakt, denk maar aan de onttrekkingen van het afgelopen jaar van br. zz. Of denk aan de moeiten als de werkgelegenheid minder wordt en het lastig is om werk te vinden.

Maar als we al deze dingen overdenken, moeten we niet blind zijn voor de vele zegeningen van onze Here, want ook die zijn in overgrote meerderheid aanwezig. Het feit dat we elke zondag opnieuw erediensten mogen beleggen, vrijuit tot hem mogen zingen en zijn Woord mogen horen. De Here heeft ons gezegend met een eigen Herder en Leraar, die ons Gods Woord wil verkondigen. xxx en yyy mochten in de gemeente openbaar hun geloof belijden. Door catechisatie en verenigingen werden we versterkt in ons geloof. We hoeven niet bang te zijn voor de wereldse invloeden van de duivel. We mogen het als het ware uitschreeuwen dat U de beheer hebt en uw gemeente bouwt, niet alleen in

¹ Met dank aan dhr. J. van Wijk voor het uitschrijven van deze preek.

diepte, maar ook in getal. Wij mochten nieuwe lidmaten verwelkomen in onze gemeente. Zo zijn er veel meer dingen te bedenken die ons door Gods zegenende hand gegeven zijn in het afgelopen jaar.

Daarom is het ook een goede gewoonte om aan het eind van het jaar als gemeente samen te komen.niet in de eerste plaats om over deze dingen na te denken, maar tot onze God te bidden en Hem ook te danken voor de vele zegeningen die we beleefd hebben en dat mogen we straks ook doen.

Dan past het uitstekend dat we Gods woord lezen. Want het is de Here die ons leert om tot Hem te spreken. En dat doen met het bestuderen van Psalm 144.

Psalm 144 als gebedsliturgie

Deze psalm valt uiteen in 4 delen:

- 1. Een lofprijzing richting de gemeente. (vv 1-2)**
- 2. Het gebed zelf. (vv.3-8)**
- 3. De motivering van het gebed en waarom God juist op dit gebed gehoor moet kunnen geven. (vv.9-14)**
- 4. Het slot van deze psalm. Een aanmoediging gericht tot de gemeente (v.15)**

1. Een lofprijzing richting de gemeente. (vv 1-2)

We beginnen deze psalm met die lofprijzing:

*Geprezen zij de HERE, mijn rots,
die mijn handen oefent ten strijde,
mijn vingers tot de krijg.
Mijn goedertierenheid en mijn vesting,
mijn burcht en mijn bevrijder,
mijn schild en bij wie ik schuil,
die volken aan mij onderwerpt.*

Gemeente, u moet dit gebed zien als een soort liturgie waardoor iemand straks wil gaan bidden tot de Here in de tempel. Je ziet inderdaad dat de zanger eerst moet spreken tot de menigte mensen om hem heen, die met hem de Here willen loven en prijzen en naar zijn woord luisteren. Hij spreekt tot ze d.m.v. deze lofprijzing. We hebben geleerd, door de prediking uit de brief aan de Efeziërs, dat in de tijd van de Bijbel de lofprijzing bij de eredienst begon. Daarom koos Paulus er ook voor om zijn brief aan de Efeziërs met de lofprijzing te beginnen. De brief heeft hij geschreven toen hij in de gevangenis zat en geen enkele eredienst kon bijwonen. Precies zo begint dus ook deze psalm met dezelfde soort lofprijzing. Het is dezelfde formule: *Geprezen zij de Here* en dan worden er een paar redenen aan toegevoegd. Je merkt dat de oorspronkelijke schrijver van deze psalm een koning moet zijn geweest want hij spreekt over de volken, die de Here aan hem onderwerpt. Het is die Here die zijn handen oefent voor de strijd en schoolt voor het gevecht.

Als je dat hoort kan de vraag weleens bij je opkomen: Kan ik zo'n psalm wel uit volle borst meezingen? Zingt u straks in volle overtuiging mee: "...die voor het gevecht mijn vingers vaardig maakt..... Ja, ik ben bezig mij te oefenen voor de strijd, mij te scholen voor het gevecht." Of niet?

Dat leren we toch in Gods woord, in het evangelie? Wat is ons leven hier op aarde anders dan een voortdurende strijd namens Christus tegen de duivel, tegen de boze geesten in deze wereld? Om mensen voor Christus, als ik het zo mag zeggen, te winnen, Hij die door zijn Geest de mensen wint en overwint. En daarin mogen wij ook een rol spelen. Daar strijden we voor als gemeente en als gelovigen, elke dag opnieuw in alles wat wij doen.

Als het goed is straalt de vrede die God ons gegeven heeft in het evangelie, als het te pas komt, daarvan uit en daar zoeken we de gelegenheden toch ook voor? We willen toch spreken over de strijd die we voeren tegen deze maatschappij, die zo vervalt in zonde door de talloze verleidingen die er zijn.

We moeten wel erkennen dat wij ook zwakke en zondige mensen blijven. Dat betekent dat wij, als wij niet in de kracht van Christus staan, heel gemakkelijk in verleiding komen en in zonde vallen. Juist daarom moeten we in de kracht van God en in de kracht van zijn Geest strijden met het zwaard van zijn Woord. Dan zingen we omdat de Geest ons vervuld heeft om dat te doen.

Weet u wat het uitgangspunt is van een lofprijzing aan het begin van zo'n psalm? De veronderstelling is, broeder en zuster, dat er strijd zal zijn! Er staat niet: *Geprezen zij de Here dat er altijd vrede is*. Nee, dat zeker niet, maar wel: *Geprezen zij de Here dat ik voor hem mag vechten. Dat hij de overwinningen schenkt*. En u weet toch wat we verder leren in Gods Woord? Dat juist zijn zegeningen te ervaren zijn in de moeilijkheden van de strijd. Luister maar naar wat Paulus hierover zegt in het begin van Romeinen 5:1-3a, 11.

Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus, door wie wij ook de toegang hebben verkregen [in het geloof] tot deze genade, waarin wij staan, en roemen in de hoop op de heerlijkheid Gods. En niet alleen (hierin), maar wij roemen ook in de verdrukkingen, daar wij weten, dat de verdrukking volharding uitwerkt, ...en dát niet alleen, maar wij roemen zelfs in God door onze Here Jezus [Christus], door wie wij nu de verzoening ontvangen hebben.

Doet u dat ook weleens? Prijst u uzelf gelukkig onder alle ellende die u beleeft... En wat volgt erop? (Rom. 5:3b-5)

....daar wij weten, dat de verdrukking volharding uitwerkt, en de volharding beproefdheid, en de beproefdheid hoop; en de hoop maakt niet beschaamd, omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is door de heilige Geest, die ons gegeven is,.....

Met andere woorden, Gods zegeningen zult u zien en beleven ook in alle ellende die we ervaren in ons leven.

Als het goed is en we blikken terug op het afgelopen jaar, zelfs al hebben we hele moeilijke dingen om te verwerken, ervaar je juist dan de nabijheid van God, de kracht die hij ons geschonken heeft. Dat bedoelt Paulus in Romeinen 5 en daar mogen we aan denken in de strijd die we voeren voor Christus op deze aarde.

Broeders en zusters, laten we zingen van deze lofprijzing in de berijming van Ps. 144:1

Zingen Ps 144:1

2. Het gebed zelf.

Als deze lofprijzing uitgesproken is kom je tot de kern van de psalm: Het gebed.

Probeer het u eens voor te stellen, een eredienst in de tempel terwijl een psalm gezongen werd, kijk naar die koning die dit gebed wil uitspreken terwijl hij zich richt tot de Here in de Hemel en op deze manier zijn handen uitstrekt als teken van het feit dat hij zijn hart aan de Here opoffert.

Dat teken van verhoogde handen wordt voor ons uitgelegd in de Klaagliederen van Jeremia. Je ziet de koning dus spreken tot God zelf. Wat zegt hij dan? Hij vertelt eerst hoe onbelangrijk hij zelf is. Hoe onbelangrijk alle mensen eigenlijk zijn.

3 HERE, wat is de mens, dat Gij op hem let, het menskind, dat Gij acht op hem slaat? 4 De mens is gelijk aan een ademtocht, zijn dagen zijn als een voorbijglijdende schaduw.

Prachtig is dat, als de almachtige Schepper van hemel en aarde aan ons mensen wil denken, aan mij, aan u, tot in de kleinste detail van het leven. Dat Hij bezorgt is over u en dat Hij u liefheeft. Dat Hij zich bijzonder verheugt als u voor Hem opkomt en dat Hij zo verschrikkelijk verdrietig wordt als u in zonde valt. Dat is de betrokkenheid van de Here God bij ons leven, een wonder. Zo spreekt dit gebed dat uit, een wonder.

Ja, laten we eerlijk zijn, ons aards leven stelt eigenlijk helemaal niets voor. Wie denkt aan u nog over 50 jaar of 100 jaar? De naam van een enkeling komt in een geschiedenisboek voor, maar van de meeste mensen niet. En hoe is het leven hier op aarde te vergelijken met de eeuwigheid,..... te vergelijken met dat eeuwig leven dat de Here Christus voor ons geschonken heeft? Het stelt toch niks voor in vergelijking met het eeuwig leven? Straks mogen we in de eeuwigheid met Hem leven op een nieuw geschapen hemel en aarde. Als je daar bij stilstaat, dan moet je wel zeggen: Ja, wat is de mens? Een voorbijglidende schaduw als je hem betreft op het leven op deze aarde.

Ik sprak recent een gemeentelid hierover, hij stemde er mee bij in, maar zei hij...het is toch moeilijk om het leven van straks in de eeuwigheid voor te stellen. Je kunt je heel goed voorstellen hoe het leven hier op aarde is,en de mooie dingen en zegeningen van dit leven hier op aarde. Ik denk, broeders en zusters, dat we soms te bang zijn om een concrete voorstelling te maken van het leven met Christus in heerlijkheid. Maar de Bijbel openbaart ons hierover wel degelijk een aantal zaken.

De Bijbel openbaart dat we gelukkig zullen zijn, dat we mogen leven in een hersteld paradijs. Daarbij mag u denken aan de wereld zoals de Here God die geschapen heeft in de tijd van Adam en Eva, samen met hun opdracht om de wereld in ontwikkeling te brengen. Dat alles in de aanwezigheid van God zelf, die je kunt raadplegen omdat je in Zijn directe aanwezigheid leeft en woont. Dat heeft Hij beloofd. Denk aan dat beeld van het nieuwe Jeruzalem wat op de aarde komt, neerdaalend. De Here is niet voor ons gevoel ver weg in de Hemel, maar ook gewoon op de nieuwe aarde, in ons midden. Het is niet zo dat u alleen maar op de 10-snarige harp speelt en zingt. U gaat om met de mensen die u op aarde ook gekend hebt en leert nieuwe mensen kennen. De Bijbel maakt dat ons heel duidelijk. Maar: Zonder zonde. Zonder verdriet. Welbewust van uw hele geschiedenis tot nu/dan toe want hoe zou je anders de Here Christus nog steeds blijven danken voor het feit dat Hij aan het kruis geleden heeft, – voor onze zonden, – en ons daar een plek gunt?

Wanneer we concrete voorstellingen van maken, zoals de bijbel dat ook doet, door de mooie dingen van dit leven te projecteren naar dat nieuwe leven, zonder zonde, – dan weten we al dat het echte leven daar zelfs die concrete voorstelling ver te boven zal gaan. Hoe we ook denken over het nieuwe leven, het is 100 keer mooier en meer gezegend. Maar we moeten niet afdoen om er een concrete voorstelling van te maken. Nee, we mogen juist daar over nadenken en beseffen dat het niet gaat om het leven hier op aarde, maar om de eeuwigheid, waarvoor we nu al schatten mogen vergaren. Dat heeft de Here Jezus aan ons gezegd.

En dan gaat het in dit leven daarom, dat we Hem dienen, dat we voor Hem opkomen. Hij zegent ons, bovenmatig en onverwacht, want we hebben niks verdiend. Zo begint de psalmist met zijn gebed. En dan pas, komt hij tot zijn eigenlijke gebed, vanaf vers 5.

Here, neig uw hemel en daal neder. Je ziet de hemel als een soort gordijn die de Here openschuift om af te dalen en de bidder te komen helpen en hem te redden uit zijn nood. Schuif de hemel open, raak de bergen aan zodat ze roken, werp de bliksem. Het zijn de pijlen van de Here, de bliksemschichten die Hij gooit vanuit de hemel. Schiet de pijlen en verdrijf de vijanden. Streck vanuit de hoge uw handen uit. Met andere woorden: Bevrijd me, ruk me uit de modderpoel.

Het is een psalm – gesproken in beeldende taal. Maar het is toch prachtige beeldspraak, als je daarover nadenkt. Hoe God ons persoonlijk te hulp wil komen! Want dat is juist het punt van die beeldspraak, dat God voor uw redding bereid is, persoonlijk, het gordijn van de hemel open te scheuren en neer te

dalen om je te hulp te schieten, om je de kracht te geven die je nodig hebt, om voor hem op te komen in dit leven.

Ziet u Gods hulp en nabijheid in deze dingen? Als u de Here in uw gebeden iets vroeg en Hij gaf dit aan u, dan weet u, ik moet de Here danken want Hij heeft mij gegeven wat ik Hem gevraagd had. Kunt u dan terug kijken en zo iets zien, zo iets concreets zoals het hier wordt voorgesteld in de psalm? God is nedergedaald om mij te hulp te komen, hij heeft mijn hand vast gegrepen.

Dat is de band die we in de Here Jezus Christus met God mogen hebben. Geweldig als we over onze God zo mogen denken, die zo dichtbij komt Hij, zo persoonlijk bij ons betrokken is.

Gemeente, vergeet niet de woorden van Jacobus: *Het gebed van een rechtvaardige – een oprecht gelovige – vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt.*

Laten we het gebed van Ps. 144 met elkaar zingen:

Zingen: Ps. 144:2,3

3. De motivering van het gebed en waarom God juist op dit gebed gehoor moet kunnen geven.

Broeders en zusters, als er één ding is wat je leert bij het bestuderen van de psalmen, dan is het dat als u iets van de Here vraagt – en u mag dat ook, het wordt zelfs van u verwacht – u dat behoort dat met redenen omkleed te vragen. Het is alsof de Here zegt: *Waarom vraag je dit nu van Mij? Wat wil je hiermee bereiken door dit van Mij te vragen in dit gebed?*

Het gebed van Psalm 144 geeft twee belangrijke redenen hiervoor. Waarom moet de Here gehoor geven aan dit gebed, volgens de bidder? Waarom denkt hij dat het goed en gepast is dit van de Here te vragen?

Allereerst zegt hij in vers 9:

O God, een nieuw lied wil ik U zingen, met de tiensnarige harp wil ik U psalmzingen.

Wanneer je dat leest in de Bijbel – een nieuw lied zingen voor de Heer – betekent het niet dat je een nieuw lied gaat componeren, ... niet dat dat verboden is. Maar het gaat erom dat je dat rouwlied, dat gebed in nood, verwisselt voor een blij danklied. Een nieuw lied zingen betekent: weg met die rouwklacht, weg met dat geklaag. Hef een danklied aan, een loflied voor de Here.

Wij willen ook voor de Here een loflied zingen. We zijn Hem dankbaar voor wat hij voor ons heeft gedaan. Dat is een hele goede motivatie om iets van de Here te vragen. We zeggen daarmee: Here, ik wil nog meer gelegenheid hebben om u te danken, om u lof te zingen. Dat beloof ik U ook door dankbaarheid te bewijzen.

Dat is precies wat de bidder van deze psalm doet:

O God, een nieuw lied wil ik U zingen, met de tiensnarige harp wil ik U psalmzingen.

En dan voegt hij er nog een reden aan toe. *Want ik ken U, mijn God, uit de geschiedenis. Ik weet dat U vroeger redding hebt geschonken aan koningen, aan koning David bijvoorbeeld. Daarom mag U mij van het boze zwaard bevrijden.*

En ook wij kennen Gods woord toch niet voor niets? De Here beschrijft uitgebreid in zijn woord, hoe Hij met mensen zoals u en mij omgaat, zodat wij beter begrijpen hoe God met ons zal omgaan... Er staat niet voor niets in het Nieuwe Testament, dat God dezelfde is, in het heden, verleden en in de toekomst. Hij verandert niet! Als Hij op een persoonlijke manier met de gelovigen is omgegaan, eeuwen geleden, dan wil Hij dit ook met ons vandaag doen. Als Hij redding vroeger schonk, dan doet Hij dat ook vandaag, in het heden. Zo belijden we dat God nog steeds een liefdevolle, barmhartige

God en Vader is. We erkennen dat en vragen de Here dat we nog meer gelegenheid krijgen om juist dat te bewijzen.

En dan vertelt de psalmist zijn 2^e reden.

Letterlijk staat in het Hebreeuws: (v.12a *zodat onze zonen zijn als volwassen planten in hun jeugd, onze dochters ...*)

In de herziene statenvertaling staat: Dan zullen onze zonen als planten zijn, hoog opgegroeid in hun jeugd; onze dochters als hoekstenen

In de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst schuilt een belangrijke boodschap: Hij bidt om redding zodat hij kan zien, dat de zonen van Israël, in hun jeugd al als volwassen planten zijn.

Er staat dus dat onze zonen als volwassen planten mogen zijn in hun jeugd. Met andere woorden: Dat zij (de jeugd) als mannen kunnen zien dat Here echt God is, zodat zij de verantwoordelijkheden van het geloof, de belijdenis dat de Here hun God is, mogen uitdragen. Zo hebben zij (de jeugd) ook alle reden om de Here te danken voor Zijn zegeningen in hun leven. We denken maar al te vaak dat we tieners – als ze opgroeien – de ruimte moeten geven om wat rebels te worden. Ze gaan toch een paar moeilijke jaren door en dat waait wel over. Onzin! Natuurlijk, het kan ze overkomen, zeker door de druk op de jeugd van onze tijd in het algemeen. Maar waar hopen we op en wat mogen we van hen verwachten als gelovigen? Dat onze jeugd zich gedraagt als een volwassen plant. Waarom? Onze zonen hebben toch alles van de Here gekregen, ze mogen opgroeien in een gelovig gezin. Ze weten toch wat het betekent om omgang met de Here te hebben?

O, Here, zegt de bidder. Geef dan antwoord op mijn gebed, juist opdat onze zonen als volwassen planten mogen zijn, – en niet alleen de zonen, maar dat onze dochters mogen zijn als de hoekzuilen van het paleis, zo sierlijk gesneden. Het gaat hier niet alleen om hun sierlijkheid, een gunst voor de ogen als het ware, maar dat ze fungeren als hoekzuilen waar het gebouw op steunt. Want zonder de zuilen klappt het in elkaar. Zulke sterke gelovige dochters wil je hebben, die de maatschappij, als het ware, door hun geloof, door dat ze vast staan voor de Here, dragen.

Dat is lef hebben! Dat je, je gebed op deze manier durft motiveren, *Here wil U bewijzen dat U voor ons opkomt?*

Dat heeft een impakt voor onze hele samenleving, voor ons allemaal. Ook voor onze zonen en onze dochters. Zij zien dat ook. Zij zullen zich als volwassenen gedragen, hun verantwoordelijkheden op zich nemen, en niet zoals velen in onze maatschappij hun geld maar over de balk smijten, die zich verzuipen aan drank en tot in de kleine uren van de nacht uithangen in de kroeg of disco.

De laatste reden die de psalmbidder ons aangeeft lijkt ook wel een beetje vreemd, als je er over nadenkt? Vers 13 en 14.

13 dat onze voorraadschuren gevuld zijn,leverende allerlei waren, dat onze kudden bij duizenden, bij tienduizenden zich vermeerderen op onze weiden; 14 dat onze runderen wèl dragen;dat er geen bres zij en geen vlucht, en geen geschreeuw op onze pleinen.

De bidder ziet in, dat als de Here zijn gebed beantwoordt, dat hij dan juist de zegeningen van de Here mag verwachten voor wat het volk echt nodig heeft, namelijk brood, eten, vrede. Als God zich bewijst als diegene die om ons geeft, die naar onze gebeden luistert, – dan mag je ook veronderstellen, dat de Here ook diegene is, die verantwoordelijk blijft, ja zelfs voor wat we elke dag op ons tafel krijgen te eten. Voor de vrede die we beleven. Dat we dit alles mogen ervaren als zegeningen uit zijn hand. We willen toch graag redenen hebben om Hem te danken? Daar gaat het in dit gebed om.

Ja en dan is het vanzelfsprekend dat hij ten slotte zijn handen naar beneden brengt, zich richt tot de mensen om hem heen. De gemeente van de Here...de Here , hier aanwezig in deze eredienst – dat we tot Hem spreken en zeggen :

Welzalig het volk, waarmee het zo gaat! Welzalig het volk, wie zijn God de HERE is!

Ja toch. Geprezen zij onze Here.

Amen

Zingen Ps. 144:4, 5

We hebben vanavond gesproken over het feit dat de mens zo nietig is hier op aarde, vluchtig als een schaduw. Daar kunnen we ook aan denken als we met elkaar belijden met de woorden van onze geloofsbelijdenis art 37. Dan zien we ook dat diegenen die verbonden zijn aan de Here Jezus Christus, een prachtige toekomst krijgt in het leven hierna.

Ned.Geloofsbelijdenis art.37 – het laatste oordeel.

Zingen Ps. 84:6

Gebed

Collecte

Zingen Ps. 144:6

Zegen